Utlåtande JsUU 13/2017 rd– E 31/2017 rd

Jord- och skogsbruksutskottet

Statsrådets utredning: Förslag till kommissionens genomförandeförordning om komplettering och ändring av av en förteckning över invasiva främmande arter av unionsbetydelse i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1143/2014

Till stora utskottet

INLEDNING

Ärende

Statsrådets utredning: Förslag till kommissionens genomförandeförordning om komplettering och ändring av av en förteckning över invasiva främmande arter av unionsbetydelse i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1143/2014 (E 31/2017 rd): Ärendet har lämnats till jord- och skogsbruksutskottet för eventuella åtgärder.

Sakkunniga

Utskottet har hört
- lagstiftningsråd Pekka Kemppainen, jord- och skogsbruksministeriet
- konsultativ tjänsteman Johanna Niemivuo-Lahti, jord- och skogsbruksministeriet
- växtodlingsombudsman Mika Virtanen, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK
- veterinär Johanna Korpela, Finlands Pälsdjursuppfödares Förbund rf
- verksamhetsledare Marja Tiura, Finlands Pälsdjursuppfödares Förbund rf

Utskottet har fått ett skriftligt yttrande av
- Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf

STATSRÅDETS UTREDNING

Förslaget

Se dokument: Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1143/2014.

Regeringens ståndpunkt

Se dokument E 31/2017 rd.

Klart
5.0

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDE

Se det finska dokumentet MmVL 13/2017 vp.

UTSKOTTETS UTLÅTANDE

Jord- och skogsbruksutskottet meddelar,

att det omfattar statsrådets ståndpunkt med vissa preciseringar.

Helsingfors 1.6.2017

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Anne Kalmari cent
vice ordförande Reijo Hongisto na
medlem Markku Eestilä saml (delvis)
medlem Pertti Hakanen cent
medlem Teuvo Hakkarainen saf
medlem Lasse Hautala cent
medlem Johanna Karimäki gröna
medlem Jukka Kopra saml
medlem Susanna Koski saml
medlem Jari Myllykoski vänst
medlem Juha Pylväs cent
medlem Harry Wallin sd
medlem Eerikki Viljanen cent
medlem Peter Östman kd

Sekreterare var

utskottsråd Jaakko Autio

Eriävä mielipide

Perustelut

EU:n komissio toimitti jäsenmaille 1.3.2017 ehdotuksensa komission täytäntöönpanoasetukseksi unionin kannalta merkityksellisten haitallisten vieraslajien luettelon täydentämisestä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1143/2014 nojalla. Komissio esittää saatavilla olevan tiedon pohjalta haitallisten vieraslajien luetteloon lisättäväksi yhtenä lajina supikoiraa.

Supikoira on vieraslaji, joka on levinnyt itärajan yli Suomen luontoon Venäjällä tehtyjen siirtoistutusten myötä. Turkistarhoilta luontoon pääsevät yksilöt vahvistavat ja ylläpitävät luonnon kantaa. Supikoiraan liittyy vieraslajina useita riski- ja haittatekijöitä, joista nykyisen tutkimustiedon valossa merkittävimpiä on supikoiran rooli monien sairauksien ja loisien kantajana ja levittäjänä. Lisäksi supikoiran saalistus voi olla paikallisesti ja erityisen herkillä alueilla vaaraksi tietyille vesilinnuille ja sammakkoeläimille.

Merkittävimmät supikoiraan liittyvät terveysriskit Euroopassa ovat rabiesvirus ja loistaudit ekinokokkoosi (Echinococcus multilocularis -loinen), kapi (Sarcoptes scabei) ja trikinelloosi (Trichinella-lajit), joiden kaikkien potentiaalinen kantaja ja levittäjä supikoira on. Näistä kapia ja tri---kinelloosia esiintyy tänä päivänä sekä Suomessa että muissa Pohjoismaissa. Supikoirakannan tiheyksien kasvamisen ja esiintymisalueen laajenemisen Suomessa on osoitettu liittyvän myös muissa lajeissa (kuten kettu ja ilves) tavattavan trikinelloosin esiintymisen yleistymiseen.

Suomeen supikoira tuotiin alun perin tarhoihin turkiseläimeksi. Turkiseläimillä on samat villien lajitoveriensa tarpeet ja vaistot, kuten saalistusvietti, tarve reviirin puolustukseen, pariutumisvietti ja tarve muodostaa lajille tyypillisiä sosiaalisia järjestelmiä. Viime vuosina tehtyjen turkiseläinten hyvinvointitutkimusten tulokset kertovat siitä, että eläinten lajityypilliset käyttäytymistarpeet eivät toteudu turkistarhoilla, mistä aiheutuu haittaa eläinten hyvinvoinnille.

Käytännössä turkistarhausta ei voida kehittää siten, että se täyttäisi tarhattavien eläinlajien monipuoliset käyttäytymistarpeet ja olisi taloudellisesti kannattavaa. Yhä useammat Euroopan maat ovatkin joko kieltäneet turkistarhauksen kokonaan tai asettaneet eläinten hyvinvoinnille sellaisia vaatimuksia, jotka ovat eläinten kannalta tarpeellisia, mutta johtavat käytännössä taloudellisesti kannattavan turkistarhauksen loppumiseen.

Supikoiran turkistarhausta on aikoinaan kokeiltu ja siitä on luovuttu monessa Euroopan maassa sen kannattamattomuuden vuoksi. Nykyään supikoiria tarhataan enää lähinnä vain Suomessa, Kiinassa ja Puolassa. Euroopan komission eläinten terveyden ja hyvinvoinnin tieteellinen komitea totesi jo vuonna 2001 raportissaan, ettei tarhattavien supikoirien hyvinvoinnista ole riittävästi tieteellistä tietoa, minkä vuoksi komitea kehotti lajin tarhaamisen lopettamista.

Yksikään suomalainen turkistarha ei tarhaa pelkästään vain supikoiria, vaan lajia pidetään tarhoilla muiden turkiseläinlajien rinnalla. Näillä tarhoilla on siten hyvät edellytykset korvata supikoirien tarhaaminen. Supikoirien lukumäärä suhteessa muihin turkiseläimiin on melko vähäinen,

eikä supikoirien tarhaus ole kovin merkittävä osa suomalaista turkistarhausta tai sen tuomia taloudellisia tuloja.

Turkisalan työllisyysvaikutukset ovat marginaaliset koko kansantalouden mittakaavassa, eikä turkisten tuotanto ole merkittävä elinkeino Suomen taloudelle. Turkistalouden merkitys työllisyyden kannalta pienenee vuosi vuodelta, koska toiminnassa olevien turkistarhojen määrä on jatkuvassa laskussa.

Mielipide

Edellä olevan perusteella katson,

> että Suomen tulisi hyväksyä supikoira EU:n haitallisten vieraslajien luetteloon eikä haekea komissiolta vieraslajiasetuksen 9 artiklan mukaista hyväksyntää jatkaa supikoiran turkistarhausta.

Helsingissä 1.6.2017

Johanna Karimäki vihr